

KINNITAN:

(allkiri)

Heino Luiga
(ees- ja perekonnanimi)

direktor
(ametikoht)

OHUTUSJUHEND METSA- JA VÕSARAIETÖÖDEL Nr. 9

SISSEJUHATUS

Käesoleva ohutusjuhendiga tutvumine ja selle nõuetest kinnipidamine on kohustuslik aednikul, haljastajal, maastikuehituse - , keskkonnakaitse kutseõpetajal ja maastikuehituse-, keskkonnakaitse õpilasel.

Aednikke ja kutseõpetajaid instrueerib antud juhendi osas majandusjuhataja.

Õpilastele tutvustatakse ohutusjuhendit (juht-, kutse-) õpetaja poolt enne praktiliste töödega alustamist.

Ohutusjuhendiga tutvumine registreeritakse ja allkirjastatakse vastavates žurnaalides (žurnaal töötajatele ja žurnaal õpilastele).

Kutseõpetajad ja aednikud, praktikajuhendajad jälgivad ning vastutavad, et ka õpilased järgiksid käesolevat ohutusjuhendit.

Kutseõpetajad, aednikud jälgivad oma praktilistes töödes kasutatavate tööriistade ja isikukaitsevahendite olemasolu ja korrashoidu. Kui esineb tööriistade vigastusi, rikkeid või probleeme isikukaitsevahenditega, teatakse sellest majandusjuhatajale.

Töötaja kohustused ja õigused.

Töötaja on kohustatud:

- osalema ohutu töökeskkonna loomisel, järgides töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid;
- järgima tööandja kehtestatud töö- ja puhkeaja korraldust;
- läbima tervisekontrolli vastavalt kehtestatud korrale;
- kasutama ettenähtud isikukaitsevahendeid ning hoidma neid töökorras;
- tagama vastavalt väljaõppele ja tööandja antud juhiste, et tema töö ei ohustaks tema enda ega teiste elu ja tervist ega saastaks keskkonda;
- kohe teatama tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule ohtlikust olukorrast, tööõnnetusest, samuti tema enda tervisehäirest;
- täitma tööandja, töökeskkonnaspetsialisti, töötervishoiuarsti, tööinspektori ja töökeskkonnavoliniku töötervishoiu- ja tööohutusala korralduse.

Töötajal on keelatud töötada alkoholi-, narkootilises või toksilises joores või psühhotroopse aine olulise mõju all.

Ohutusnõuete rikkumise korral kannab töötaja vastutust töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse alusel.

Töötajal on õigus:

- nõuda tööandjalt töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele vastavaid töötingimusi ning ühis- ja isikukaitsevahendeid;
- saada teavet töökeskkonna ohuteguritest, töökeskkonna riskianalüüsi tulemustest, tervisekahjustuste vältimiseks rakendatavatest abinõudest, tervisekontrolli tulemustest ja tööinspektori ettekirjutusest tööandjale;
- tõsise, ähvardava või vältimatu õnnetusohu korral peatada töö ning lahkuda oma töökohalt või ohtlikult alalt;
- keelduda tööst või peatada töö, mille täitmine seab ohtu tema või teiste isikute tervise või ei võimalda täita keskkonnaohutuse nõudeid, teatades sellest viivitamata tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule;
- nõuda tööandjalt arsti otsuse alusel enda üleviimist ajutiselt või alaliselt teisele tööle või oma töötingimuste ajutist kergendamist;
- saada tööst põhjustatud tervisekahjustuse eest hüvitist vastavalt Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrale;
- pöörduda töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikmete, töötajate usaldusisiku ja asukohajärgse tööinspektori poole, kui tema arvates tööandja poolt rakendatavad abinõud ja antud vahendid ei taga töökeskkonna ohutust.

2. ÜLDNÕUDED

2.1. Tööülesannet tohib asuda täitma alles siis, kui selleks on teada ohutud töövõtted. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada õnnetuse.

2.2. Mitte kasutada tööriistu ega seadmeid, mille käsitlemist ei ole teile õpetatud.

2.3. Ilma kutsealase ja töökeskkonnaalase väljaõppeta on töötajal iseseisvalt töötada keelatud.

2.4. Metsa- ja võsaraie töödele lubatakse tööle ainult meessoost isikuid, kes on vähemalt 18 aastat vanad .

2.5. Puukentsefaliidi ohtlikes piirkondades peab metsalangetaja läbima vastavad kaitsepookimised.

2.6. Kontrollida tööriistade olemasolu ja korrasolekut.

2.7. Töötaja peab tundma ohutuid töövõtteid, käesolevat juhendit ja ettevõtte töösisekorraeeskirju.

2.8. Töötaja kohustatud kandma normidega ettenähtud tööriietust ja kasutama isikukaitsevahendeid.

2.9. Töötaja peab tegema ainult seda tööd, mis talle on ülesandeks tehtud ja mille ohutuid töövõtteid ta tunneb. Kahtluse korral tuleb pöörduda tööloõigu juhataja poole selgituse saamiseks.

2.10. Töökohale kõrvalisi isikuid lubada ei tohi.

2.11. Märgates ohutuseeskirjade rikkumist teiste töötajate poolt või ohtu lähedalolijaile, peab töötaja viivitamatult võtma tarvitusele abinõud ohutuse kindlustamiseks ning juhtunust teatama tööloigu juhatajale.

2.12. Kui töötajal tuleb töötada tõsteseadmetega, peab tal olema vastav kvalifikatsioon ja teda tuleb juhendada vastava ohutusjuhendi järgi.

2.16. Töötajal peavad kaasas olema esmaabivahendid.

3. ENNE TÖÖD

3.1. Igale lageraidele määratud raielangile tuleb enne raietööde algust koostada tehnoloogiline kaart, kus on näidatud tööliste ohutud raie- ja kokkuveoviisid.

3.2. Enne raide algust tuleb lageraidelank ette valmistada, koristada ohtlikud puud, raiuda sisse kokkuveoteed ja laoplatsid.

3.3. Metsahooldus- ja vahekasutusraietel, põlendike ja tuulemurru ülestöötamisel teostatakse ettevalmistustööd raide käigus.

3.4. Kuni 50 m kauguseni puude langetamise kohast on ohtlik tsoon, milline tähistatakse ohumärkidega. Märkide ümberpaigutamise eest vastutab metsa-langetaja.

3.5. Langetamise ohtlikku tsooni võib minna ainult langetaja loal. Kui ohtlikkus tsoonis viibib inimesi tuleb langetamine viivitamatult katkestada.

3.6. Raielangile, kus toimub langetamine, suunduvad teed ja rajad märgistatakse samuti ohumärkidega 50 m kaugusel raielangil piirist.

3.7. Töötaja peab raielangil kandma kaitsekiivrit ja vastavat eririietust. Eririietus peab omama demaskeerivat värvingut.

3.8. Bensiinimootorsaagidega töötamisel peab töötaja kaitsekiiver omama näokaitsekraani ja tööpüksid säärekaitse ning töökindad peavad olema vibratsiooni vastased.

3.9. Etüleeritud kütuste kasutamine bensiinimootorsaagidega töötamisel on keelatud.

3.10. Töötaja peab olema varustatud korralike abivahenditega: langetus-labidas, langetushark, pööramishaak, käsivints jm.

4. TÖÖ AJAL

4.1. Langetuslabida või hüdrokiilu kasutamisel on lubatud langetada saega üksinda kuni 40 cm jämedusi puid. Puude langetamisel üksinda, ilma abiliseta on keelatud üle 40 cm jämeduste puude korral.

4.2. Keelatud on ilma abiliseta metsalangetus tuulemurdude ja põlendike ülestöötamisel, samuti 3 pallilise vastutuule korral.

4.3. 6 pallilise ja tugevama tuulega, äikese ja paduvihma ajal ning tihedas udus (nähtavus alla 50 m st., kui sellelt vahemaalt ei ole näha inimese siluetti) on kõik tööd raielangil keelatud.

4.4. Enne puu langetamist tuleb töökoht ette valmistada, selleks eemaldada võsa ja lamapuit jm., teha 4...5 m pikkused rajad 45 all taganemiseks.

4.5. Langetatavale puule tehakse esmalt langetussuunas langetussälg. Sälgu sügavus peab olema sirgel puul mitte alla 1/4 tüüka jämedusest, kaldu kasvanud ja pehastanud puudel mitte

alla 1/3 tüüka jämedusest. Pehkinud ja jalalkuivanud puude sälkamine peab toimuma ainult saega, eelnevalt kontrollides puu seisiskindlust ja vajaduse korral hargi või ridvaga eemaldama murdunud ladvad või oksad.

Langetussälgu alumine tasapind peab olema risti puu teljega, ülemine pind peab moodustama alumise suhtes 25...35.

Kahe paralleelse saelõikega tehtud täisnurkse langetussälgu puhul peab sälgu kõrgus olema 1/10 tüüka läbimõõdust mahasaagimise kohal. Nn. "Skandinaavia" langetussälgu korral peab nii alumine kui ka ülemine kaldlõige olema 45 all puu ristteljega.

4.6. Langetamise läbilõige peab olema risti tüvele ja suunduma sälgu keskele (skandinaavia sälgu korral ülemise sälgu keskele). Õige langetus suuna tagamiseks peab jätma läbisaagimata nn. pideriba, mille laius on kuni 40 cm jämeduste puude korral 2 cm, 40-60 cm jämedusega puudel 3 cm, jämedamatel 4cm. Keelatud on langetatavad puud täielikult läbi saagida.

4.7. Kännust kokkukasvanud puid või üle 5 kaldega puid langetatakse loomuliku kalde suunas. Murdunud puud langetatakse murdele ristisuunas, kusjuures peab kontrollima eelnevalt murde tugevust.

4.8. Keelatud on puude grupiviisiline langetamine, lõpuni läbisaagimata või rippesse jäänud puude lõpuni langetamata jätmine.

4.9. Rippesse jäänud puid peab langetama traktori või vintsi abil, kusjuures tõmbetrossi pikkus peab olema vähemalt 35 m. Erandjuhtudel on lubatud rippesse jäänud puid langetada pöördehaagi, köie või hoobade abil.

4.10. Keelatud on mahasaagida seda puud, millele toetub rippesse jäänud puu, saagida notte rippuva puu tüükast, maha paisata rippuvat puud teise puu pealelangetamisega.

4.11. Keelatud on rippesse jäänud puu ohtlikus läheduses teostada ükskõik milliseid töid vaatamata rippe püsivusele.

4.12. Okstelaasimine on lubatud langetajast mitte lähemal kui 50 m. Laasimine sae või kirvega toimub suunaga tüükast ladvani. Ei ole lubatud laasida seistes ise laasitaval tüvel, raiuda või saagida oksa milledele tüvi kindlalt toetub, laasida oksa kokkutõmmatud tüvede pakis või oksa, mis asuvad teiste tüvede või kändude vahel pinges all. Laasijate omavaheline kaugus peab olema vähemalt 5 m.

4.13. Töötajad, kes järkavad metsa otseselt raielangil, peavad olema varustatud korralike abivahenditega (hoovad, pöördehaagid, kiilud jm.). Üle 35 nõlvadel on järkamine keelatud. Juurtega heidetud puude järkamine ilma eelneva juurekamaka toestamiseta on keelatud. Tuuleheitapuude väljapööratud juure-süsteem tuleb peale järkamist traktori või vintsi abil tagasi tõmmata.

4.14. Võsasaagidega võib langetada ainult kuni 8 cm jämedusi puid. Langetajad peavad töötama teineteisest vähemalt 30 m kaugusel. Keelatud on töötada võsasaagidel mittekorras või kinnitamata rihmkinnistega.

4.15. Raielangil ülestöötamisel langetusmasinatega peab olema olemas ohutus-juhend vastavalt masina tüübile ja teostatavale tehnoloogiale.

5. PÄRAST TÖÖD

5.1. Korrastada töökoht, kasutusel olnud tööriistad ja panna need neile ettenähtud kohtadesse.

5.2. Tööriided ja isikukaitsevahendid jätta selleks ettenähtud kohtadesse .

5.3. Kõigist töö ajal esinenud puudustest teatada tööloõigu juhile.